

VIAA: Digitaliseringsgolf 9

Cd/dvd-selectie

Auteur: Amanda Gedeon

© 2019 VIAA

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door fotokopieën, opname, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van VIAA.

Inhoudstafel

I.	Inleiding.....	3
II.	Overwegingen bij (de)selectie	4
2.1	Inhoudelijke overwegingen.....	4
2.1.1	Voornaamste overwegingen.....	4
2.1.2	Soort inhoud?.....	4
2.1.3	Kopieën, versies en variaties	5
2.2	Commerciële overwegingen	6
2.3	Technische overwegingen.....	7
2.3.1	Fysieke bewaringskwesties.....	7
2.3.2	Het hoogste kwaliteitselement.....	10
III.	Conclusie	11

I. Inleiding

Tijdens de registratiefase van het cd/dvd-migratieproject zullen content partners zeker vragen hebben over welke schijven geselecteerd moeten worden voor de digitale transfer en welke niet. Deze vragen zijn ons al vaak gesteld, bij bezoeken ter plaatse, via e-mails of op andere manieren. Het doel van dit document is echter niet om hierop directe, definitieve antwoorden te geven, maar in plaats daarvan geven we een reeks richtlijnen bij de selectie in een schijfcollectie, voorafgaand aan de registratie. Dit document beslaat zowel overwegingen van commerciële, technische als inhoudelijke aard.

In VIAA's digitaliseringsprojecten en digitale transferprojecten zoals deze is de selectie (wat wordt meegegeven voor registratie en migratie) de uiteindelijke verantwoordelijkheid van de content partners. VIAA is niet verantwoordelijk voor het selectieproces, vóór noch na de digitalisering (of digitale transfer). Toch willen we onze content partners helpen bij het maken van de selectie, wat een arbeidsintensief proces kan zijn, afhankelijk van de grootte van de collectie.

Belangrijk om in gedachten te houden tijdens de selectieprocedure, is het verschil tussen bewaring en toegankelijkheid. Dit zijn verschillende doelen voor het uiteindelijke gebruik van de inhoud:

1. **Bewaring** impliceert een langetermijnopslagplan voor je inhoud. Deze inhoud wordt zo lang mogelijk gearchiveerd en bewaard in een formaat dat zo dicht mogelijk bij het origineel blijft.
2. **Toegankelijkheid** houdt in dat de inhoud wordt opgeslagen, maar ook dat het opgevraagd kan worden tijdens zijn opslaglevens, om het te bekijken, beluisteren en presenteren of voor een andere distributie.

Het verschil is subtiel. Toegankelijkheid kan gezien worden als een verdere stap dan bewaring, maar het kan ook extra denkwerk of technisch werk vragen bij een ouder of verouderd formaat. Er kunnen bijvoorbeeld fysieke stappen ondernomen worden om het voortbestaan van een videobanddrager op lange termijn te garanderen, maar zonder de juiste hardware (de speler), is het onmogelijk om toegang te krijgen tot die informatie.

Voor cd- en dvd-dragers kan het mogelijk zijn om vóór de registratieprocedure efficiënt te (de)selecteren, omdat de inhoud van vele dragers makkelijk als niet-uniek te herkennen is. In deze context betekent 'niet-uniek' dat er ergens een andere betere (of gelijkwaardige) versie is die beschikbaar en toegankelijk is, ofwel van een content partner van VIAA of ergens anders. **Cd's en dvd's deselecteren kan dus kostenefficiënter zijn dan de inhoud migreren**, zelfs al is de kost per drager voor de migratie van de inhoud al bij al vrij laag.

VIAA's expertise ligt in de dragers zelf, meer dan in de evaluatie van de inhoud. We vertrouwen erop dat onze content partners de inhoud van hun collectie kennen of tenminste de waarde ervan kunnen inschatten, en daarom beter geschikt zijn om ultieme evaluatieve beslissingen te maken op basis van inhoud. Dit document is bedoeld als leidraad voor meer genuanceerde overwegingen bij de selectie.

II. Overwegingen bij (de)selectie

2.1 Inhoudelijke overwegingen

Zoals vermeld in de inleiding zijn deze richtlijnen voor selectie op inhoudelijke basis ‘maar’ richtlijnen. VIAA heeft zijn expertise in behoud en beheer van audiovisueel materiaal op het niveau van de drager. Onze content partners weten het best welk materiaal in hun collectie zit. De afwegingen in de volgende drie delen (2.1.1, 2.1.2, en 2.1.3) zijn dan ook bedoeld als hulp bij het evaluatieproces.

2.1.1 Voornaamste overwegingen

De eerste selectie van alle schijven zou die moeten zijn van de **enige kopie** van hun inhoud. In deze context betekent ‘enige kopie’ niet dat er maar één schijf is, maar dat de inhoud ook niet bestaat op andere dragers (zoals Betacam, harde schijf, ...). Voor dit project is de ‘enige kopie’ te definiëren als inhoud die enkel op de schijf aanwezig is. Elke schijf die de enige kopie van die specifieke inhoud bevat, wordt aanbevolen om geselecteerd te worden voor migratie. VIAA is voorstander van deze eerste stap omdat het deselecteren van een enige kopie van eender welke inhoud (in dit geval die op cd’s en dvd’s) definitief een einde zal maken aan de inspanningen van VIAA om die specifieke inhoud te bewaren.

De **erfgoedwaarde** van een schijf wordt ook gezien als een van de eerste overwegingen. Is de inhoud zeldzaam en representatief of communicatief voor de (Vlaamse, audiovisuele) geschiedenis en herinnering? Door zijn kwalitatieve karakter kan ‘voldoende’ erfgoedwaarde echter moeilijk op een schaal geplaatst worden. VIAA kan verder geen specifiek advies geven over de beoordeling van erfgoedwaarde van de inhoud. Voor die afweging verwijzen we naar onze content partners, maar we raden wel aan dat cd’s en dvd’s met weinig of geen erfgoedwaarde niet geselecteerd worden.

2.1.2 Soort inhoud?

Cd’s en dvd’s verschillen van andere dragers die VIAA behandelt omdat de soorten bestanden die ze kunnen bevatten zo veelzijdig zijn. Bijna elke andere audiovisuele drager is gelimiteerd tot audio of video (met of zonder audiobegeleiding), maar optische schijven kunnen voor allebei gebruikt worden, en daarnaast ook voor nog veel meer soorten digitale bestanden.

Cd’s en dvd’s worden meestal op een van de volgende twee manieren gebruikt: als distributiedrager of als opslagmedium. Zonder een label of andere documentatie is het moeilijk om op het zicht te bepalen welk soort schijf het is. VIAA raadt aan om dit onderscheid niet te maken, afgezien van het bepalen van het soort inhoud op de schijf.

Net zoals elk soort bestand opgeslagen kan worden op een optische schijf, zo kan ook bijna elk type bestand erop gecodeerd worden in een gestandaardiseerd distributieformaat. Cd-roms werden notoir doordat enkele van de eerste complexe videogames voor pc-platforms ermee verspreid werden. Dvd's – en nu ook blu-ray-schijven, de populaire opvolgers van de dvd – zijn nog altijd dé dragers voor 'hard copies' van consolegames voor Xbox en PlayStation. Het is onwaarschijnlijk dat er zo'n soort schijven in collecties van veel content partners voorkomen. Deze voorbeelden tonen alleen aan, dat enkel op basis van hun formattering niet alle schijven aanbevolen worden voor selectie.

Kortom, VIAA houdt zich voornamelijk bezig met audiovisueel materiaal: video- of audioformaten. Traditionele computerbestanden – documenten, stilstaande beelden, software of andere uitvoerbare producten – vallen buiten de opzet van dit project, zelfs als ze opgeslagen worden op een traditionele drager zoals een cd of dvd.

We raden aan om schijven met enkel traditionele computerbestanden (inclusief stilstaande beelden) of software **niet** te selecteren. Het is mogelijk dat een schijf ook 'gemengde' bestanden bevat, zoals video-opnames van een performance én een .pdf-transcript. In dat geval zal geen enkel van de bestanden gemigreerd worden. Dit soort schijven zal worden meegenomen in de projecten van de instroom van digitale collecties.

2.1.3 Kopieën, versies en variaties

Omdat cd's en dvd's zo lang zo veelvoorkomend waren, is het goed mogelijk dat een collectie meerdere kopieën, versies of variaties van dezelfde audiovisuele inhoud bevat.

VIAA beveelt aan om **meerdere kopieën van dezelfde inhoud** niet te selecteren. Digitale kopieën zijn exact, byte-voor-byte replica's van elkaar, dus meerdere identieke kopieën indienen is overbodig. Wanneer één of meer kopieën op de een of andere manier beschadigd zijn, wordt aanbevolen om maximum twee kopieën in te zenden, om de kans op een volledig bestand te maximaliseren. Dit is alleen nodig wanneer beide schijven ernstig beschadigd zijn.

Het definiëren van welke **inhoudsversie** geselecteerd wordt voor migratie is uiteindelijk aan de content partner. Deze selectiestap kan nodig zijn als er meerdere bewerkingen zijn in een productieproces, of meerdere 'tussenschappen' van hetzelfde werk. Deze twee voorbeelden zouden bijvoorbeeld leiden tot verschillende aanbevelingen door VIAA. Kijk voor extra uitleg bij meerdere bewerkingen of versies in een enkelvoudig productieproces bij sectie 2.3.2: 'Het hoogste kwaliteitselement'.

Wanneer hetzelfde basiswerk meerdere keren wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld op verschillende locaties), ligt de selectiebeslissing bij de content partner. Die beslissing is meestal gebaseerd op een evaluatie van de mate waarin zij het werk zelf zouden willen bewaren en/of gebruiken, rekening

houdend met hun eigen digitale bewaringsinspanningen. **Variaties** zijn gelijkaardig in dit opzicht. In het kader van podiumkunstenorganisaties zijn ‘variaties’ vaak specifiek opgenomen om het verschil aan te duiden tussen opnames van dezelfde performance, maar tijdens verschillende uitvoeringen. Het kan ook een opname van een repetitie aanduiden. Ook hier geldt dat VIAA geen aanbeveling kan doen over het (de)selecteren van versies en variaties omdat deze selectiebeslissingen afhankelijk zijn van de collectiebeheerstrategie van de afzonderlijke content partners.

2.2 Commerciële overwegingen

In de context van dit project kan het moeilijk zijn om het idee van ‘**commercieel**’ te definiëren. In termen van audiovisuele dragers is het gebruik van ‘commercieel’ over het algemeen bedoeld om populaire inhoud te identificeren die op grote schaal beschikbaar is, gemakkelijk toegankelijk is en met oog op winst wordt uitgebracht.

De aard van cd- en dvd-dragers maakt, net als de aard van de collecties van onze content partners, de term ‘commercieel’ moeilijk om te gebruiken als een zwart-witetiket om dragers te sorteren in ‘gewenst’ en ‘niet-gewenst’. Commercialisme is geen binaire status die aan een schijf wordt toegekend: in tegenstelling tot wat sommigen denken, kan een schijf méér zijn dan enkel ‘commercieel’ of enkel ‘niet-commercieel’. Deze overweging kan eerder worden opgevat als een glijdende schaal. Onze voorgestelde (de)selectiestrategie is om de commerciële kwaliteit van de inhoud van een schijf te bepalen op basis van drie parameters: intentie tot winst (1), populariteit (2) en beschikbaarheid/toegankelijkheid (3).

De eerste van deze overwegingen, de intentie van een maker om de inhoud te gebruiken voor financieel gewin, is waarschijnlijk de meest gestandaardiseerde kwalificatie om te bepalen of iets commerciële inhoud is. Nochtans is de oorspronkelijke bedoeling achter de inhoud van een schijf niet altijd meteen gekend, of kan er alleen maar naar geraden worden door degene die de selectie uitvoert. Terwijl **de opzet om winst te maken** de meest absolute identificatie is om de commerciële status van een schijf vast te stellen, is het misschien wel de moeilijkste om te bepalen. Deze parameter is niet bedoeld om te suggereren dat elke schijf die ooit verkocht werd het niet waard is om te bewaren. Een commerciële schijf kan een goede kandidaat zijn voor selectie voor dit project, afhankelijk van de analyse van de volgende twee factoren.

Populariteit en toegankelijkheid lijken misschien moeilijk om te onderscheiden op het eerste gezicht, maar met het oog op de selectie zullen ze onafhankelijk van elkaar worden besproken. De **populariteit** van de inhoud kan over het algemeen worden afgemeten aan de mate waarin het grote publiek zich bewust is van het bestaan ervan: uiteraard hoe populairder (en hoe meer ‘commercieel’) een stuk inhoud, hoe meer mensen ervan gehoord zullen hebben. Maar populariteit, net zoals de opzet om winst te maken, mag een schijf niet automatisch diskwalificeren. Beide overwegingen moeten afgewogen worden tegen de **beschikbaarheid** en **toegankelijkheid**

van de inhoud. Hoeveel kans heeft de gemiddelde persoon om met deze inhoud in contact te komen? Is de inhoud gemakkelijk toegankelijk, wordt hij verkocht in winkels of wordt het vrij geplaatst online? Hoe toegankelijker een stukje inhoud is, hoe minder waarschijnlijk dat het een goede kandidaat is voor selectie voor dit project. ‘Kill Bill 2’ is makkelijk te vinden en te bekijken in een erg korte tijd, maar een opname van een opera die ooit in 1993 één keer opgevoerd is, maakt deze laatste een veel solidere kandidaat voor selectie.

In het kader van dit project is het ook belangrijk om te denken aan toegankelijkheid in de context van VIAA en zijn content partners. VIAA’s content partners hebben honderdduizenden uren aan inhoud in hun archieven. Als er een grote kans is dat de inhoud van de schijf een kopie is van iets dat in het bezit is van **een andere partner**, is het misschien meer kostenefficiënt om die schijf te deselecteren dan te betalen voor een tweede identieke kopie. Inhoud die ‘meer commercieel’ is, zal die een grotere kans hebben om ook in het bezit van andere organisaties te zijn.

Er is ook een kanttekening bij commercialisering: VIAA is zich ervan bewust dat vele partners hun eigen media-inhoud produceren en opnemen met de bedoeling om het commercieel te verspreiden. In dit geval is het belangrijk om op te merken dat als jouw organisatie de **maker** is van de inhoud, ongeacht de commerciële status, jouw organisatie vaak ook zal beschouwd worden als de uiteindelijke verantwoordelijke voor het conserveren van de inhoud en dus voor het selecteren van deze inhoud voor migratie in dit project. Een andere content partner die dezelfde richtlijnen volgt, kan dezelfde commerciële inhoud in zijn collectie hebben en die negeren als gevolg van de eerdergenoemde overwegingen rond commerciële inhoud. Daarom raadt VIAA aan dat elke organisatie de inhoud indient die zij heeft gecreëerd, ongeacht of deze commerciële doeleinden had of niet.

De status van een schijf als ‘commercieel’ betekent dus niet dat een schijf automatisch gediskwalificeerd is voor dit project. De intentie om winst te maken, populariteit, beschikbaarheid en toegankelijkheid zijn louter overwegingen om rekening mee te houden wanneer het onduidelijk is of een schijf geselecteerd zou moeten worden voor migratie. Deze zaken onderzoeken kost natuurlijk tijd. Voor een grote collectie kan dit een hele opgave zijn. Gelukkig zijn er nog andere kenmerken die de vraag – selecteren of deselecteren? – gemakkelijker kunnen beantwoorden.

2.3 Technische overwegingen

2.3.1 Fysieke bewaringskwesaties

Ondanks genuanceerde overwegingen over de inhoud op de schijven zijn er nog steeds enkele bedenkingen rond de fysieke conditie van de drager om rekening mee te houden. In dit hoofdstuk worden de volgende affectieve omstandigheden beschreven: zichtbare krassen, ‘disc rot’ of verrotting van de schijf, verkleuring/verbronzing en moeilijke afspeelbaarheid. Als je niet zeker

weet of je een bepaalde schijf voor migratie wil meegeven en die schijf heeft één van deze problemen, dan raadt VIAA aan ze in te zenden zodat de gegevens gelezen en gerecupereerd kunnen worden, alvorens de problemen verergeren.

Figuur 1: Een schijf met zichtbare radiale krasen

Zichtbare krasen op zowel de labelzijde als de speelbare zijde kunnen een reden tot bezorgdheid zijn. Een diepe of wijde kras kan de laser in een speler misleiden, wat een fout geeft als gevolg. Alle moderne optische schijven zijn gelijkaardig in opbouw, in die zin dat ze allemaal drie basislagen hebben. Het grootste deel van de schijf wordt ingenomen door de polycarbonaatlaag uit kunststof: diep genoeg om de leeslaser scherp te stellen en sterk genoeg om de schijf vlak te houden. De polycarbonaatlaag beschermt de gegevenslaag, die licht absorbeert of reflecteert, afhankelijk van hoe die laag wordt gebrand. Ten derde is er nog een metalen laag die de laserstraal terug reflecteert naar de fotosensor in de laserkop – daarom ook wel ‘reflecterende laag’ genoemd. Deze lagen zijn niet allemaal noodzakelijk voor de werking van een optische schijf en zijn mogelijk niet aanwezig in sommige subformaten.

Figuur 2: Een schijf met zichtbare ‘disc rot’ of verrotting van de schijf (donkere vlekken)

‘**Disc rot**’ of verrotting van een schijf is de manifestatie van de fysieke achteruitgang van de inwendige lagen van de schijf. Het is het resultaat van een kras of andere afslijting op de

polycarbonaatlaag. Zo wordt er lucht of vocht doorgelaten tot de gegevenslaag of tot de reflecterende metaallaag. Het is geen letterlijke ‘verrotting’, maar het zijn de inwendige lagen die oxideren. ‘Disc rot’ zal zeker *errors* of leesfouten veroorzaken en het kan uiterst moeilijk zijn om er gegevens van te recupereren.

Figuur 3: verbronzing (cd-da) – een variatie op verkleuring

Verkleuring klinkt in eerste instantie net als ‘disc rot’. Er is een gelijkaardig onderliggend probleem met de schijf (oxidatie van de inwendige lagen), maar ‘disc rot’ is vaak een geconcentreerd probleem in een paar specifieke plekken op de speelbare zijde. Verkleuring is verspreid over de hele schijf, meestal aan de buitenrand. Een variatie is **verbronzing**, door de geelbruine tint die schijven soms ontwikkelen. Schijven kunnen er ook roestkleurig uitzien als ze oorspronkelijk zilverkleurig waren. Schijven die oorspronkelijk goudkleurig waren, kunnen er bruin, blauw of zelfs donkergroen uitzien rond de buitenste rand, afhankelijk van de chemische samenstelling. Het is belangrijk om op te merken dat echte verkleuring – verspreid over de hele schijf, in tegenstelling tot ‘disc rot’ dat in geconcentreerde gebieden wordt aangetroffen – vrij zeldzaam is. Verbronzing zelf komt vooral voor bij audio-cd’s die tussen 1988 en 1993 door Philips en Dupont Optical (PDS) zijn geproduceerd.

Wanneer een schijf **moeilijk af te spelen** is – wat betekent dat de speler de schijf meerdere keren probeert te lezen, of dat de schijf helemaal niet gelezen kan worden –, dan ligt het aantal schijffouten, gevonden door de schijflezer, boven een bepaalde drempelwaarde. Dit betekent niet dat de schijf automatisch ‘dood’ is of volledig onleesbaar is. De migratieworkflow die voor dit project is opgezet, zal ervoor zorgen dat zoveel mogelijk leesbare gegevens van deze schijven worden hersteld.

Wanneer een content partner onzeker is bij het selecteren van een schijf met één van bovenstaande problemen raadt VIAA aan om deze in te dienen voor migratie voor het probleem de inhoud van de schijf verder achteruit gaat.

IS MIJN SCHIJF ECHT DOOD?

Er is geen officiële standaard om de ‘finale dood’ van een cd of dvd vast te stellen. Evenmin is het waarschijnlijk dat er ooit zo’n standaard wordt ingesteld. De reden hiervoor ligt in de grote verscheidenheid aan subformatnormen, zoals -r, +rw, ±r, -ram, enzovoort. De technische verschillen in de manier waarop gegevens zijn geschreven en opgeslagen op elk van deze schijven, betekenen dat bepaalde afspeelapparatuur alleen bepaalde soorten schijven kan lezen en alle andere als ‘onleesbaar’ zal bestempelen.

Zoals hierboven beschreven, zijn er een aantal leesfouten – waarschijnlijk door de incompatibiliteit of fysieke schade zoals krassen – die een speler ook de indruk kunnen geven dat de schijf ‘dood’ is. Dit betekent echter niet dat die schijf niet afspeelbaar is, enkel dat die incompatibel is met die specifieke speler. Het kan ook dat de schijf gewoonweg te beschadigd is om normaal afgespeeld te kunnen worden. Overigens betekent geen enkele van deze voorbeelden dat de gegevens op de schijf onherstelbaar zijn. Gesofisticeerde software en professionele schijfspelers kunnen gegevens lezen en kopiëren die voor veel commerciële spelers onleesbaar blijven.

Kortom, een schijf is nooit echt ‘dood’ – het kan gewoonweg de afspeelapparatuur zijn die koppig aan het doen is.

2.3.2 Het hoogste kwaliteitselement

Sommige content partners hebben in hun collectie schijven die meerdere stappen of fasen van het ontstaansproces van een productie bevat. Een voorbeeld is een opname van een dansvoorstelling met een tweecameraopstelling. Eén schijf kan bijvoorbeeld het hele stuk bevatten vanuit het perspectief van één camera; een andere bevat misschien de finale versie: de kopie van de voorstelling die is opgeslagen in het archief van de organisator als documentatie. Een derde schijf kan een eerste ontwerp bevatten, voor er finale aanpassingen aan werden gemaakt. Sommige organisaties overwegen alle drie de schijven mee te geven voor migratie, anderen denken misschien dat dit overbodig is en kiezen in plaats daarvan maar één.

Als jouw organisatie voor zo’n keuze komt te staan, dan raadt VIAA aan om **het element van de hoogste kwaliteit** te kiezen. Hiermee bedoelen we technische kwaliteit. In een digitale workflow is dit het element dat het dichtste bij een ‘origineel’ kan komen – zo ongecomprimeerd en onbeschadigd als een bestand maar kan zijn. Vaak is dit het eerste geëxporteerde bestand van de laatste versie, ‘the final cut’. Doorgaans wordt dit een ‘production master’ genoemd, een **productiemaster**. Kopieën van de productiemaster worden ‘protection masters’ genoemd, ofwel een **preservation master**. In een digitale workflow zijn deze bestanden exacte kopieën van de eerste. In sommige andere gevallen kan een ‘editor’ of monteur ook een archiefmaster van de bewerking geëxporteerd hebben: deze bestanden hebben een hoge resolutie en een hoge ‘bit rate’

of bitsnelheid. Met het doel van digitale migratie, bewaring en opslag in het achterhoofd, geniet een archiefmaster zeker de voorkeur op het gebied van kwaliteit. Een archiefmaster is veel zeldzamer en moeilijker te vinden (als die al bestaat) dan de productiemaster van een project.

III. Conclusie

Het lijkt er misschien op dat dit document geen uitsluitel biedt, op verschillende niveaus. Het feit is dat op de vragen rond selectie en deselectie geen eenvoudige antwoorden bestaan. Voor een technisch ingestelde organisatie als VIAA is het moeilijk om dragers te evalueren op – voornamelijk – basis van inhoud. Bovendien maakt de manier waarop onze digitaliseringsprojecten gestructureerd zijn het onmogelijk voor ons om elke afzonderlijke drager af te wegen, zonder kennis te hebben over de inhoud van de collecties van onze partners. Daarom is het selectieproces uiteindelijk aan hen. We kunnen in vertrouwen aanbevelingen doen op basis van onze praktische en technische kennis, maar kwalitatieve nuances rond de inhoud zijn veel moeilijker.

Daarom presenteren we hier een lijst met tien vragen om je te helpen beslissen of een cd of dvd geselecteerd zou moeten worden voor migratie, in volgorde van prioriteit:

1. Als de schijf gemigreerd wordt, waarvoor zal de inhoud dan gebruikt worden?
(bewaring, toegankelijkheid?)
2. Is de schijf de **enige kopie** van die inhoud (niet beschikbaar op een andere drager)?
3. Heeft de inhoud **erfgoedwaarde**?
4. Bevat de schijf **audiovisuele inhoud** of iets anders (documenten, software)?
5. Bevat de schijf een **mix van inhoud**, inclusief audiovisuele elementen?
6. Is de schijf een **kopie** van een andere of is het een **versie** of **variatie**? Zo ja, wat is het beleid van jouw organisatie rond versies en variaties?
7. Is de inhoud **commercieel**? Is het op grote schaal **populair, beschikbaar en toegankelijk** via andere kanalen dan deze schijf?
8. Zijn er tekenen van **zichtbare krassen, verrotting van de schijf** of **verkleuring** te zien?
9. Is het moeilijk om de schijf **af te spelen**?
10. Wat is **het element van de hoogste kwaliteit** als er meerdere schijven uit één productie zijn? Is er een **productiemaster**?

Uiteindelijk is VIAA niet verantwoordelijk voor het selectieproces, maar deze vragen zouden moeten helpen om het proces te stroomlijnen. Naast de meer gedetailleerde uitleg in dit document, zijn deze vragen bedoeld om het evenwicht te vinden tussen werkbaarheid en zorgvuldige overweging, en om de bewustwording te vergroten rond het soort van overwegingen bij de selectie. Het uiteindelijke resultaat, met daarin de schijven die definitief geselecteerd zijn voor migratie, is aan de content partner. Afhankelijk van de grootte van de collectie kan dit een behoorlijke taak zijn. Deze richtlijnen hopen die te verzachten en beter haalbaar te maken.